

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021 # No 87

Ιδιοκτησία - Διεύθυνση: "Οι Φίλοι του Δρομοκαΐτειου Θεραπευτηρίου", Κωλέττη 17, ΤΚ. 10681, Αθήνα, τηλ.: 68 11 424, fax: 210 6857841 email: filoidromokaiteiou@gmail.com

Γεώργιος Δροσίνης
(9 Δεκεμβρίου 1859 -
3 Ιανουαρίου 1951)

Της Μαρίας Ελευθερίας
Γιατράκου

σελ. 2

**Κοινωνική απόσταση:
πηγή παρεξηγήσεων
η πράξη αγάπης;**

Της Ίλια Θεοτοκά

σελ. 5

**Γιώργος
Θεοτοκάς**
1905-1966

Του Ισίδωρου Ιωαν. Πρωίου

σελ. 6

**Διακονείν, διακονία,
διακονία**

Του Λαυρεντίου
Γ. Δελλασούδα

σελ. 7

Μήνυμα Προέδρου

Αγαπητές φίλες και φίλοι.

Ένα χρόνο τώρα, ζούμε μία δύσκολη κατάσταση. Βιώνουμε πρωτόγνωρα γεγονότα, πού εμένα τουλάχιστον, μού φαίνονται τελείως παράδοξα, μέχρι του σημείου νά φαντάζομε πράγματα έξωπραγματικά πού μπορεί νά συμβαίνουν. Οτι κάποιος δάκτυλος σατανικός, κάποια αλλόκοτα, και χωρίς λογική συμβάντα, μπήκαν στην ανθρώπινη ζωή μας, και φέρνουν τά πάνω κάτω.

Τά καιρικά φαινόμενα, σεισμοί, καταποντισμοί, φωτιές, πλημμύρες, θύελλες πού σαρώνουν ολόκληρη τήν γή, ανθρώπινες αδυναμίες και ελαττώματα, κυβερνήτες πού ή μισαλλοδοξία τους, δημιουργεί πολέμους, και θρησκευτικούς φανατισμούς, σάν νά βρισκόμαστε αιώνες πίσω.

Φθάσαμε στό φεγγάρι αλλά εδώ στην γή οπισθοχωρούμε ολοταχώς πρὸς τόν σκοταδισμό και στην εποχή τών σταυροφοριών.

Και έρχονται και οί ασθένειες όπως αυτή ή πανδημία πού σηκώνουμε όλοι τά χέρια ψηλά και αναρωτιόμαστε ως πού θά φθάσει τό κακό.

Κλεινόμαστε στά σπίτια μας, ακούμε και βλέπουμε στόν κόσμο τούς χιλιάδες νεκρούς κάθε μέρα, σκεπτόμαστε τά σπίτια πού κλείνουν μέ τούς αγαπημένους τους πού χάνονται και αναρωτιόμαστε τί φταίει. Ίσως ξεχνάμε πόσο ασήμαντοι είμαστε και έτσι μάς κυριεύει ή απληστία, τό συμφέρον και εύκολα καταπατούμε τά όσια και ιερά μας, πού θά μάς εδιναν νόημα και ικανοποίηση στην ζωή μας.

Δεχόμαστε τίς συκοφαντίες πού ακούμε γιά κάποιον και τίς υποστηρίζομε ίσως γιατί μάς αρέσει νά υποτιμούμε τόν αλλο, ιδιαίτερα αν αξίζει αυτός ό άλλος ή γιατί αδιαφορούμε χαιρέκακα!

Οί άνθρωποι μεταξύ μας διαφέρουμε. Η κληρονομικότητα, ή παιδεία, τά κτυπήματα μεγάλα ή μικρά τής ζωής, επηρεάζουν τόν χαρακτήρα και τά πεπραγμένα τών ανθρώπων καλώς ή κακώς.

Η ζωή μας όμως δέν είναι ομαλή όσο κι άν τό θέλομε.

Έχει σκαμπανεβάσματα.

Εκεί πού νομίζεις πώς όλα είναι υπέροχα και γαλήνια, ξαφνικά έρχεται ένα μεγάλο κύμα και σαρώνει τά πάντα. Αλί σέ κείνον πού δέν μπορεί νά αντιμετωπίσει τίς φουρτούνες και δέν είναι καλός καπετάνιος τής ζωής.

Αυτή είναι ή διαφορά. Ο καλός καπετάνιος κουμαντάρει τό τιμόνι τής ζωής όσο ξαφνικές κι άν είναι οί φουρτούνες και οί συνεφιές της. Και προσπαθεί νά τίς παρακάμψει όσο δύσκολο κι άν είναι.

Έτσι και τώρα αυτή τήν δύσκολη εποχή τής πανδημίας, οί άνθρωποι προσπαθούν νά σωθούν και νά την αποφύγουν φερόμενοι λογικά και δέν αμφισβητούν τήν επικινδυνότητά του.

Αγαπητές φίλες και φίλοι, έτυχε νά διαβάζω τώρα τό εργο του Σοφοκλή, όπου στην εικόνα τής θαλασσοταραχής εμφανίζεται στίς Τραχίνιες ό χορός και μιλά γιά τά δεινά πού ταλαιπωρούν τόν Ηρακλή.

Λέει λοιπόν.

“Όπως τά κύματα άσωστα
στη μεγάλη τή θάλασσα
σηκώνει ό βοριάς ή ό νότος ό άγριος
και φεύγουν και έρχονται,
έτσι και τόν Ηρακλή τόν Καδογέννητο
ή πολύπονη ζωή τουλάχιστον

τόν πάει και τόν φέρνει 'οπως
τής Κρήτης τό πέλαγος”

(Σοφοκλής, Τραχίνιαι, 112-119, μτφ, εισ, σχ. Κ. Τοπούζης, 1992)

Αυτή ή εικόνα αντιστοιχεί απόλυτα σέ μία διαφορετική θεώρηση τής ζωής, όπου τό πεπρωμένο άλλοτε σέ συντρίβει και άλλοτε σέ μεγαλώνει.

Επίσης επικεντρώνεται στην διαρκή πάλη πού καλείται νά δίνει ό άνθρωπος ενάντια στό πεπρωμένο του, όπως δηλώνει πάλι ό χορός τών Τραχινιών στους επόμενους στίχους.

Χαρά και λύπη κυκλικά
όπως ή Ουράνια κυκλική τροχιά της Άρκτου
Ούτε ή μαύρη Νύχτα μένει
ούτε ό πλούτος, ούτε οί πίκρες
φεύγουν και χάνονται και ανταλλάσσονται
ή χαρά μέ τήν λύπη
(ο.π 129-135 Κ.Τοπούζης)

Όλοι λοιπόν οί πονεμένοι από την δυστυχία αυτών τών καιρών, άς έχουμε τήν ελπίδα πώς θα ανταλλαχτούν αυτές οί ταλαιπωρίες μεγάλες ή μικρές, μέ τήν χαρά...

Άς ελπίζομε σέ καλύτερες ημέρες και ότι αυτή η βαριά συνεφιά πού καλύπτει τόν ουρανό, θά αντικατασταθεί από την ξαστεριά και την ξενοιασιά τών ανθρώπων, έτσι ώστε νά μπορούν νά αγκαλιαστούν πάλι θερμά, και νά νιώσουν ό ένας του άλλου τήν ζεστασιά και τό γλυκό φιλί τών αγαπημένων τους.

Μέ εκτίμηση και αγάπη
Νίκη Σκαρβέλη

**Είθε στην καινούργια Χρονιά
να γεμίσουν οι έρημοι δρόμοι από κίνηση
και ανθρώπους με γελαστά και χαρούμενα
πρόσωπα με υγεία και ξενοιασιά.
Ευχές από το Σ.Φ.Δ.**

Την συνδρομή ή οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση πρὸς το Σωματείο "ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ" μπορείτε να καταθέσετε στον παρακάτω λογαριασμό: Eurobank: Αρ.λογ. 00260064940200183718/IBAN:GR6902600640000940200183718

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ (9 Δεκεμβρίου 1859 – 3 Ιανουαρίου 1951)

ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ «ΠΙΣΤΗ» ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 70 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

Επιμέλεια - ερμηνευτική προσέγγιση
υπό Δρ. Φιλ. Μαρίας -
Ελευθερίας Γ. Γιατράκου

Μια μεγάλη ποιητική μορφή που πάντοτε μας ενθουσίαζε από την περίοδο των ελπιδοέμεστων μαθητικών μας χρόνων είναι του Γεωργίου Δροσίνη. Πολυτάλαντος ποιητής, πεζογράφος και δημοσιογράφος και από τους πρωτοπόρους της Νέας Αθηναϊκής Σχολής στην ποίηση και την ηθογραφία και πεζογραφία. Η Νέα Αθηναϊκή Σχολή σηματοδοτήθηκε με την εμφάνιση της συλλογής του «Ιστοί Αράχνης» και με το διήγημά του «Χρυσούλα» που κέρδισε το πρώτο βραβείο στον πρώτο διαγωνισμό διηγήματος του περιοδικού «Η Εστία» το 1883.

Γεννήθηκε στην Αθήνα σ' ένα αρχοντικό της Πλάκας από γονείς Μεσολογγίτες. Ο πατέρας του Χρήστος Δροσίνης εργαζόταν ως ανώτατος υπάλληλος στο Υπουργείο Οικονομικών, ενώ η οικογένεια της μητέρας του Αμαλίας Πετροκόκκινου, χιακής καταγωγής, είχε κατέβει στην Αθήνα με τον Καποδίστρια. Η οικογένεια του Δροσίνη, εύπορη, είχε προσφέρει πολλά στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 1821. Ο παππούς του Γιώργης Καραγιώργης σκοτώθηκε το 1826 στην έξοδο του Μεσολογγίου, ενώ ο προπάππος του Καπετάν Αναστάσης Δροσίνης, εθεωρείτο ο Πρωτοκλέφτης των Αγράφων. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών αλλά προτού τελειώσει, με υπόδειξη του Νικολάου Πολίτη μεταγράφηκε στη Φιλοσοφική Σχολή. Το 1885 συνέχισε τις σπουδές του στα Πανεπιστήμια Λειψίας, Δρέσδης και Βερολίνου στη Γερμανία. Σπούδασε Ιστορία Τέχνης και ξένες φιλολογίες. Συνέβαλε τα μέγιστα στην αναγέννηση της λογοτεχνίας και στο δημοτικισμό. Μαζί με τον Νικόλαο Καμπά και τον Κωστή Παλαμά προσπάθησαν να ανανεώσουν τον ποιητικό λόγο και να καθιερώσουν τη δημοτική ως επίσημη γλώσσα της λογοτεχνίας. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα ανέλαβε τη διεύθυνση του περιοδικού «Εστία», το οποίο μετέτρεψε σε καθημερινή εφημερίδα το 1894. Η συμβολή του σε πολλούς τομείς της πνευματικής και κοινωνικής ζωής υπήρξε καθοριστικής σημασίας. Ήταν γραμματέας του «Συλλόγου προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων» που είχε ιδρύσει ο Δημήτριος Βικέλας από το 1899. Ίδρυσε το Ημερολόγιο της Μεγάλης Ελλάδος το 1922 και διηύθυνε το Τμήμα Γραμμάτων και Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας 1914 - 1920 και 1922-1923. Το 1926 έγινε τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Τα έργα του χαρακτηρίζονται από ευγένεια και λεπτότητα και τάση να απαλλαγεί η ποίηση από τον ρομαντισμό.

Από το 1918 αγόρασαν στην Κηφισιά μαζί με τον αδελφό του, το σπίτι του θείου του Διομήδη Κυριακού και από το 1939 έμενε μόνιμα στο οίκημα αυτό που μετονομάστηκε σε έπαυλη Αμαρυλλίδα. Εκεί έζησε τα δύσκολα χρόνια του πολέμου και της Κατοχής μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1951 που απεβίωσε. Το σπίτι αυτό, σήμερα είναι ιδιοκτησία του Δήμου Κηφισιάς και στεγάσει την Δημοτική Βιβλιοθήκη Κηφισιάς και από το 1991 και το Μουσείο Δροσίνη από το 1997. Τα έργα του στην ποίηση: Ιστοί Αράχνης (1880), Σταλακτίτι (1881), Ειδύλλια (1884), Γαλήνη (1902), Φωτερά σκοτάδια (1915), κλειστά βλέφαρα (1918), πύρινη ρομφαία (1921), θα βρα-

διάζει (1930) κ.ά. Πεζά: Αγροτικά επιστολαί (1882), το βοτάνι της αγάπης (1901), Ιερά (1922) κ.ά. Το ποιητικό και συγγραφικό του έργο είναι συγκεντρωμένο σε έξι τόμους (Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων).

Τα πεζογραφικά έργα του Δροσίνη εντάσσονται στον χώρο της ηθογραφίας. Αναφέρονται σε σκηνές από την αγροτική ζωή, ήθη, έθιμα και παραδόσεις του λαού της υπαίθρου. Ο συγγραφέας ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για τη Λαογραφία. Υπήρξε εξάλλου ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας και είχε ασχοληθεί με τη συλλογή τραγουδιών, εθίμων και παραδόσεων.

Τα μυθιστορήματα και διηγήματά του παρουσιάζουν ειδικό χαρακτήρα.

Τα «Σκόρπια φύλλα της ζωής μου», του Γ. Δροσίνη εκτός από τις αφηγηματικές τους αρετές δίνουν «εικόνα πιστή και τίμια της γενιάς του 1889». Ο Δροσίνης κατέχει σημαντική θέση στην ιστορία των γραμμάτων μας με όσα πρόσφερε κατά καιρούς ως ευγενικός και καλλιεργημένος που ήταν.

Οι αναμνήσεις του διαβάζονται σαν μυθιστόρημα. Οι αναμνήσεις του Δροσίνη έχουν διδακτικό χαρακτήρα για μας σήμερα, που δυστυχώς βλέπουμε την παρακμή όλων εκείνων των Ιδρυμάτων για την ίδρυση των οποίων συνέβαλε ο Γ. Δροσίνης καθοριστικά. Ο Οίκος Τυφλών, η Σεβαστουπόλεις Σχολή, το Μουσείο Κοσμημάτων Τεχνών οφείλονται σ' αυτόν. Δημιούργησε επίσης το Γραφείο των Γραμμάτων και Τεχνών στο Υπουργείο Παιδείας.

Από το πλούσιο ποιητικό του έργο, απομονώνουμε το ποίημα «Πίστη». Θα άξιζε να το μελετούμε συχνά και μάλιστα κατά τους ανιδανικούς καιρούς που διαβόουμε με όλες τις τραγικές συνέπειες, που μαστιάζουν την ανθρωπότητα. Μια σύντομη ερμηνευτική προσέγγιση σίγουρα θα μας ενίσχυε και θα μας ενθάρρυνε να συνεχίσουμε τον δύσκολο και ανηφορικό δρόμο της ζωής.

Σίγουρα οι στίχοι όλοι του ποιήματος καταδεικνύουν περίτρανα ότι η πίστη είναι η σταύρωση της λογικής και μια δύναμη ασύλληπτη, υπέρλογη, θαυμαστή. Με την πίστη ο άνθρωπος ξεπερνά τα φυσικά φαινόμενα, βλέπει να νικιέται «της φύσεως η τάξις». Το να καρποφορήσει το σιτάρι και να βλαστήσει το υγιές δένδρο είναι φυσικό και αναμενόμενο.

Πίστη είναι από χέρσα εδάφη και αστραποκαμμένα ξύλα να αναμένονται καρποί ολόδροσοι και καταπράσινα φύλλα. Δεν έχει πίστη όποιος περιμένει να δει τη φυσική τροχιά και εξέλιξη των άστρων και τις φυσικές εναλλαγές ημέρας και νύχτας. Δεν έχει πίστη όποιος στηρίζεται στο λογικό. Πίστη έχεις όταν καταστρατηγείς τους νόμους της φύσης και προσμένεις το υπέρλογο, το αδιανόητο, το υπερφυσικό.

«Πίστη έχεις όταν - όσο αλόγιστο και πλάνο ο νους κι αν ξέρει να προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα κι αστροφεγγιά το μεσημέρι».

Πίστη είναι όταν προσμένεις πράγματα ανθρωπίνως αδύνατα και αδιανόητα να είναι δυνατά με τη δύναμη του Θεού.

Το ποίημα «Πίστη» του Γ. Δροσίνη, αξίζει να το διαβάσουμε, να ενστερνιζόμαστε τα βαθιά του νοήματα, να το κάνουμε βίωμά μας αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες της ζωής ακόμη και τις φαινομενικά ανυπέρβλητες να πραγματοποιούνται με απρόσμενο και θαυμαστό τρόπο χάρη στην παντοδυναμία του Θεού.

Πίστη

Δεν έχεις Πίστη, όταν τα στάχια σου
προσμένεις να γενούν σιτάρι,
κι από τ' άκαρπο δεντρί, που κέντρωσες,
προσμένεις καρπερό βλαστάρι!

*

Πίστη έχεις, όταν από το χέρσωμα
κι από τα αστραποκαμμένα ξύλα,
προσμένεις τους καρπούς ολόδροσους
και καταπράσινα τα φύλλα.

*

Δεν έχεις Πίστη, όταν, πηγαίνοντας
το δρόμο του βουνού, προσμένεις
να φτάσεις ως το ανάερο ψήλωμα
κάποιας κορφής μαρμαρωμένης.

*

Πίστη έχεις, όταν, αλυσσόδετος,
μέσα από τα βάθη της αβύσσου,
προσμένεις ως τα ουράνια ελεύτερο
να φτερουγίσει το κορμί σου.

*

Δεν έχεις Πίστη, όταν τ' απόβραδο
προσμένεις να προβάλλουν τ' άστρα,
και με του πετεινού το λάλημα
να φέξη η αυγή ροδογελάστρα!

*

Πίστη έχεις, όταν- όσο αλόγιστο
και πλάνο ο νους σου κι αν το ξέρει-
προσμένεις ήλιο τα μεσάνυχτα
κι αστροφεγγιά το μεσημέρι.

*

Δεν έχεις Πίστη, όταν, πιστεύοντας,
ρωτάς την κρίση και τη γνώση!
Δεν έχεις Πίστη, όταν την πίστη σου
στο λογικό έχεις θεμελιώσει!

*

Πίστη έχεις, όταν κάθε σου όνειρο
το ανάφτεις στο βωμό της τάμα,
κι αν κάποιο τάμα σου είναι αδύνατο,
προσμένεις να γενεί το θάμα.

Γεώργιος Δροσίνης

Βλ. πρόχειρα βιβλιογραφία

Διαδικτυακοί σύνδεσμοι
https://el.wikipedia.org/wiki/Γεώργιος_Δροσίνης
<https://users.uoa.gr/nektar/arts/poetry>
<https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html>
Μαίρη Θεοδοσοπούλου, Το Βήμα 23 Δεκεμβρίου 2020

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ¹ ΜΑΣ

Γράφει ο Αναστάσιος Ι. Τριπολίτης,
ιατρός και Έλληνας του... εσωτερικού²

Κάτι το οποίο μου αρέσει στην ΕΣΤΙΑ την οποία διαβάζω καθημερινώς, είναι η γλώσσα της (π.χ. το άρθρο του κ. Νικολάου Α.Ε. Καλοσπύρου, στη σελ.

2 του φύλλου της Δευτέρας 2/11/2020). Όσον αφορά το πολυτονικό, εγώ ως... υπερήλιξ το προτιμώ, αλλά για τους νεώτερους είναι... συζητήσιμο!... Πάμε λοιπόν στη γλώσσα και στον έντυπο (κυρίως) Τύπο, παρά το γεγονός ότι στους δρόμους και στις πλατείες ΔΕΝ συναντάς πλέον επιγραφή γραμμένη στα Ελληνικά!...

Παρά το γεγονός λοιπόν ότι... το κακό προϋπήρχε, τώρα με την... έλευση του κορωνοϊού... παράγινε. Ο κορωνοϊός λοιπόν (Covid-19 επί το Ελληνικότερον!) μας έφερε και το... Lockdown, το οποίο βεβαίως-βεβαίως για να θυμηθούμε και τον αείμνηστο Χρήστο Τσαγανέα, υπάρχει και σε μορφή soft ή mini (το αντίθετο πρέπει να είναι το hard!...). Βέβαια και η «καραντίνα» δεν είναι ελληνική λέξη αλλά, «βρε αδερφέ» όπως θα αναφωνούσαμε, την ανεχόμαστε επειδή τη... συνηθίσαμε!...

Παρακολουθώντας την ανατροφή και την εκπαίδευση των εγγονούλων μου (8 ετών η μία, 5 ετών η άλλη) που προσφάτως μετεγκαταστάθηκαν από τη Γενεύη στην Αθήνα, βλέπω με μεγάλη μου χαρά να ομιλούν τέλεια Ελληνικά, παρά το γεγονός ότι γνωρίζουν και αρκετά Γαλλικά και λιγότερα Αγγλικά! Όμως τα Ελληνικά (τους) Ελληνικά και χαίρομαι γι' αυτό!...

Κλείνοντας τη μεγάλη παρένθεση που άνοιξα, επανέρχομαι και στο άνοιγμα του... τζαμιού! Ας συγχωρήσουμε αυτούς που το προώθησαν, διότι δύο λάθη δεν κάνουν ένα σωστό, όμως από τη μία οι «φίλοι» μας οι Τούρ-

κοι μετατρέπουν την Αγία Σοφία και τη Μονή της Χώρας σε τζαμιά(!!!), από την άλλη εμείς ανοίγουμε τζαμί στην... Αθήνα. Ευτυχώς ο Ιμάμης είναι μεν Σουνίτης αλλά είναι Μαροκινός (ο 49χρονος Μοχάμεντ Ζακί) και ως εκ τούτου δεν είναι φανατικός Ισλαμιστής. Ζει 25 χρόνια στην Ελλάδα και έχει τελειώσει Ελληνικό Πανεπιστήμιο!

Επανερχόμενος στο γλωσσικό ζήτημα και προσπαθώντας να σώσουμε ό,τι προλάβουμε, σκέπτομαι ότι η διατήρηση των ηθών και των εθίμων, ίσως είναι ένα βοήθημα, ίσως είναι μια σανίδα σωτηρίας με την οποία μπορούμε να βοηθήσουμε και στη διατήρηση (συντήρηση, αν προτιμάτε) και της γλώσσας μας. Ακόμα και η διατήρηση των τοπικών διαλέκτων και των ιδιωτισμών ή και της ντοπιολαλιάς, ίσως και ο υπερτονισμός

τους, μπορούν αν χρησιμοποιηθούν και αυτά ως όπλα για να διατηρήσουμε τη γλώσσα μας. Ίσως είμαι υπερβολικός και συγχωρείστε με γι' αυτό, όμως όταν ως Χιώτης ακούσω κάποια χιώτικη φράση, π.χ. «ήντα κάνεις;» που σημαίνει «πώς είσαι;», ε! τότε νιώθω... όμορφα!...

Αγαπητοί αναγνώστες,

Από εμάς εξαρτάται να παραδώσουμε στα παιδιά μας τη γλώσσα μας, τη θρησκεία μας, τα ήθη και τα έθιμά μας ανέπαφα έτσι όπως τα παραλάβαμε από τους γονείς μας! Έτσι διατηρούμε και την ιστορία μας ζωντανή, διότι Έθνος που ξεχνάει την ιστορία του σε λίγο

(οσονούπω) θα παύσει να είναι έθνος.

Χαιρετώ ευχόμενος υγεία σε όλους Σας.

Ο «αθεράπευτος» Χιώτης

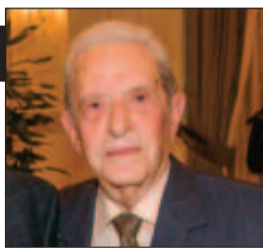
¹ Δεν θέλω να φθάσω στο... άλλο άκρο και δεν γράφω της «γλώσσας» μας.

² Παρά το γεγονός ότι έζησα ως μετεκπαιδευόμενος, επ(αρκετόν στο Λονδίνο και στο Σηάτλ (ΗΠΑ-Ουάσινγκτον, Βρετανική Κολομβία).

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Επιμέλεια ο καπ. Κώστας Μιχ. Φράγκος

Νέο έτος 2021 με κορωνοϊό και οικονομική κρίση. Στοχασμοί γύρω από τον κακό χρόνο που πέρασε. Η κλεψύδρα του χρόνου 2020 έφθασε στο τέλος της και αυτές τις ημέρες του νέου έτους 2021 μέσα σε μια συγκρατημένη ατμόσφαιρα των συμβατικών και εθιμικών πανηγυρισμών, θα την αναποδογυρίσουμε για να συνεχίσει «κατ' αντίστροφη φορά» τη ροή της...

Να πάει στον αγύριστο ο κακός ο παλιός χρόνος. Ίσως η ευχή για μια καλύτερη χρονιά είναι τόσο ειλικρινής και τόσο ικετευτική στην Παναγία σαν προσευχή. Διότι ο χρόνος που έφυγε αφήνει πίσω του πολλούς θανάτους, τη νόσηση εκατομμυρίων ανθρώπων σε ολόκληρο τον κόσμο, οικογένειες ξεκληρίστηκαν, πόλεις διαλύθηκαν.

Αλλά και πληγές στις ψυχές μας άφησαν με Εκκλησίες, σχολεία και επιχειρήσεις έκλεισαν αφήνοντας ανεργία και φτώχεια παντού, με λοκντάουν - απαγορευτικά. Ίσως ακόμη, με την πικρή εμπειρία της χρονιάς που μας έβγαλε από την ομαλή καθημερινότητα μας έστειλε το μήνυμα ότι τα πάντα μπορεί να συμβούν, εκεί που δεν τα περιμένει ο άνθρωπος.

Μετά από όλα αυτά, ξένα πανεπιστήμια, βασιζόμενα σε πολλά στατιστικά στοιχεία της συμπεριφοράς του κόσμου έπειτα από πανδημίες και δύσκολες καταστάσεις, όπως αυτή που βιώνουμε, εκτίμησε ότι θα αλλάξει πολύ η συμπεριφορά μας όταν τελειώσει το κακό της πανδημίας. Και θα ξεχυθούμε οι περισσότεροι σε ένα περίπου έκλυτο βίο, σαν να μην υπάρχει αύριο.

Αυτά λένε οι στατιστικές, γιατί η συμπεριφορά του κόσμου ασφαλώς θα αλλάξει. Αλοίμονο αν αλλάξει προς την κατεύθυνση της παραπάνω πρόβλεψης. Διότι τότε θα σημαίνει ότι το μεταφυσικό για πολλούς μήνυμα

της πανδημίας που ακόμη βιώνουμε, δεν θα το έχει λάβει υπόψιν του κανένας. Ή δεν θα το έχει ερμηνεύσει σωστά.

Διότι η ουσία της ζωής φαίνεται ότι βρίσκεται αλλού και όχι στην υλιστική φρενίτιδα την οποίαν επί σειρά ετών ζούσαμε και απολαμβάναμε και έγινε στάχτη μέσα σε έναν χρόνο. Αυτό είναι το μήνυμα και όσοι το καταλάβανε θα είναι οι κερδισμένοι.

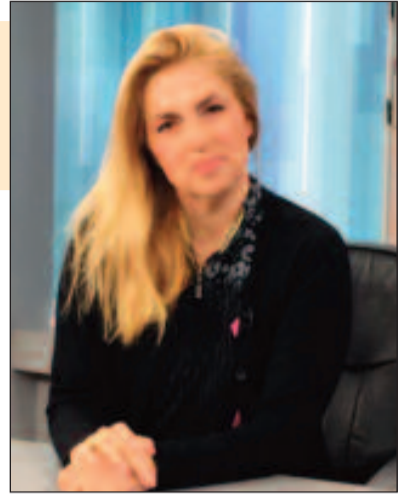
Δύσκολα χρόνια Δύσκολα πέτρινα χρόνια με lockdown αυτά που ζούμε. Πιο δύσκολα όμως αυτά που θα έρθουν. Βοήθα Παναγιά μου, λυπήσου μας λιγάκι. Βοήθα Παναγιά μου, μη μας εγκαταλείψεις. Στο μάτι του κυκλώνα έχουμε βρεθεί. Τα 'χαμε όλα πριν λίγα χρόνια.

Ποιος το περίμενε αυτό να μας συμβεί. Κορωνοϊό - Πανδημία τα λένε οι επιστήμονες. Μα εγώ το λέω, καταστροφή, αρρώστια, ανεργία και φτώχεια.

Κ.Μ.Φ.

Κοινωνική απόσταση: πηγή παρεξηγήσεων η πράξη αγάπης;

Δρ. ΙΛΙΑ ΘΕΟΤΟΚΑ
ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ-ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ
Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο,
Πρόεδρος της Δράσης για την Ψυχική Υγεία, iliatheotoka@yahoo.gr

Η φυσική επαφή, η εγγύτητα, μεταξύ των ανθρώπων, είναι κορυφαία παράμετρος στην επικοινωνία και στις ανθρώπινες σχέσεις. Οι άνθρωποι ενστικτωδώς γεφυρώνουμε την απόσταση προς τον άλλον, πλησιάζουμε ο ένας τον άλλον. Η αγκαλιά, το χάδι, το ζευγάρι, η σχέση μητέρας-παιδιού, αλλά και όλες οι σχέσεις τροφοδοτούνται από τη φυσική επαφή. Όταν αυτό το αυτονόητο διαταράσσεται, κατανοούμε ότι διαταράσσονται πολλές ισορροπίες στις σχέσεις (ζευγάρι, γονείς με παιδιά, σχέση με ηλικιωμένους, συγγενείς κλπ). Σήμερα, στις ημέρες της καραντίνας, οι άνθρωποι διατηρώντας το social distancing, απομακρυνόμαστε φυσικά, ο ένας από τον άλλον, αποφεύγουμε να πλησιάσουμε και πολλοί άνθρωποι παρερμηνεύουν αυτή τη συμπεριφορά. Κυρίως αυτό συμβαίνει με συγγενικά πρόσωπα, πρόσωπα με τα οποία έχουμε στενές σχέσεις. Πολλοί άνθρωποι αυτή την απόσταση, το “κρατήσου μακριά”, “πήγαινε πιο πέρα”, το βιώνουν ως απόρριψη, νιώθουν ότι τους στιγματίζουμε, τους υποτιμούμε. Επίσης, μπορεί να νιώθουν ότι είναι ανεπιθύμητοι, ότι δεν τους συμπαθούμε. Πολλές φορές αυτή η κοινωνική απόσταση μπορεί να έχει και μεγαλύτερες προεκτάσεις στις σχέσεις. Κάποιοι μπορεί να πιστεύουν ότι, αυτή η απόσταση, μπορεί να είναι η απαρχή μίας ρήξης στη σχέση, μια «καλή ευκαιρία» να φύγουμε από τη σχέση κλπ.

Εξάλλου, κάποιοι άνθρωποι ενοχλούνται αν τους δείξεις ότι τους φοβάσαι, γιατί έτσι ενεργοποιείται και ο δικός τους φόβος, τον οποίο, θέλουν να ξεχάσουν. Όλα τα παραπάνω, μπορεί να αποτελέσουν πεδίο έντασης στο ήδη ψυχολογικά τεταμένο κλίμα των ημερών.

Πως να διαχειριστούμε αυτήν την κατάσταση, η οποία απ’ ότι φαίνεται, θα κρατήσει κάποιο διάστημα και θα επηρεάσει τις σχέσεις μας; Πως μπορούμε να μειώσουμε την ένταση στη σχέση λόγω του social distancing;

Είναι σημαντικό να μιλήσουμε στους αγαπημένους μας ανθρώπους, να τους εξηγήσουμε τους λόγους της «απόστασης», να τους θωρακίσουμε με τη γνώση που απαιτείται για να προστατεύσουμε τους εαυτούς μας και τους άλλους. Χρειάζεται να εξηγήσουμε τις πληροφορίες και να εκπαιδεύσουμε τους «θιγμένους» αγαπημένους μας. Η απόσταση είναι μία «πράξη αγάπης»: προστατεύουμε τον εαυτό μας, προστατεύουμε τους άλλους, προστατεύουμε την κοινωνία. Έτσι, είμαστε όλοι μεταξύ μας σε μία στενή αλληλεξάρτηση, που έχει ως στόχο την ενδυνάμωση της αλληλεγγύης και της κοινωνικής υπευθυνότητας.

Ο περιορισμός της αυθόρμητης συμπεριφοράς δεν σημαίνει αλλαγή των συναισθημάτων, απόρριψη, μείωση της συναισθηματικής σύνδεσης, μείωση της αγάπης και της επιθυμίας να πάρεις και να δώσεις αγάπη. Αντίθετα, υποδηλώνει τη φροντίδα και το νιάξιμο για τον άλλον. Επιβεβαιώστε την αγάπη και το ενδιαφέρον σας για τον άλλον, με λόγια και πράξεις που δείχνουν αυτό που δεν μπορούμε να δείξουμε με τη φυσική επαφή.

Αρνητές της συμμόρφωσης, αρνητές της πανδημίας

Δρ. Ιλίας Θεοτοκά

Γιατί κάποιοι άνθρωποι αρνούνται να συμμορφωθούν στα μέτρα για την πανδημία; Αρνούνται την πανδημία την ίδια; Η άρνηση είναι ένας ψυχολογικός μηχανισμός άμυνας του εγώ, που έχει ως στόχο να μειώσει το άγχος και το φόβο. Η άρνηση μπορεί να μας «προστατεύει» ψυχολογικά, σε ένα βαθμό, για κάποιο διάστημα, αλλά σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να γίνει ιδιαίτερα επικίνδυνη. Την άρνηση την χρησιμοποιούμε στην αρχή μιας στρεσογόνου κατάστασης για να δώσουμε χρόνο στον εαυτό μας, να προσαρμοστούμε και να βρούμε μία «λύση» για τη διαχείριση

του άγχους και του φόβου. Πολλοί αρνητές των μέτρων λειτουργούν με τον παραπάνω τρόπο. Κάποιοι άλλοι νοηματοδοτούν την καθημερινότητα τους, μέσα από αυτή την άρνηση. Κάποιες φορές, οι τελευταίοι είναι και αυτοί που πιστεύουν και αναπτύσσουν θεωρίες συνωμοσίας.

Οι αντιδράσεις αυτές, βέβαια, εντείνονται όταν οι πληροφορίες για την πανδημία είναι πολλές και καταϊγιστικές και ασφαλώς όταν είναι αντικρουόμενες. Οι άνθρωποι αντιμετωπίσαμε όλο αυτό το διάστημα την ασάφεια των πληροφοριών, τις αντικρουόμενες απόψεις, τις επιστημονικές αντιφάσεις. Όλα τα παραπάνω, όμως, ήταν αναπόφευκτο να συμβούν, εφόσον οι επιστήμονες αποκτούν καθημερινά καινούργια

γνώση για τον κορονοϊό, αποκρυπτογραφούν τη συμπεριφορά του και την δράση του στον ανθρώπινο οργανισμό.

Πως μπορούμε να χειριστούμε τους αρνητές των μέτρων της πανδημίας;

Θα πρέπει να εκθέσουμε στους ανθρώπους αυτούς, με λογική σειρά, τα δεδομένα, να εξηγήσουμε γιατί κατά τη γνώμη μας τηρούμε τα μέτρα, να μας δουν να τηρούμε τα μέτρα (πλύσιμο χεριών, μάσκες, κοινωνική απόσταση). Επίσης, είναι σημαντικό, σε μια συζήτηση μαζί τους, να συνδέσουμε τα δεδομένα που έχουμε με τις ανάλογες αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης και να τους δείξουμε ότι μπορούν να εμπιστευτούν αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης.

Κοινωνικοποίηση

Μαρία Φράγκου, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας - Ψυχοθεραπεύτρια

Η κοινωνικοποίηση είναι μια δια βίου διαδικασία κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μέσω των οποίων οι άνθρωποι αποκτούν προσωπικότητα και μαθαίνουν τον τρόπο ζωής της κοινωνίας τους. Άτομα στην ίδια κουλτούρα τείνουν να μοιάζουν σε γενικές γραμμές, όμως οι μοναδικές εμπειρίες τους είναι αυτές που τους κάνουν διαφορετικούς.

Επιπρόσθετα, η συζήτηση γύρω από το θέμα της «φύσης ενάντια στην ανατροφή» (nature versus nurture debate) αναγνωρίζεται σήμερα ως ήσσονος σημασίας. Είναι γενικά αποδεκτό σήμερα πως η ανθρώπινη προσωπικότητα και η κοινωνική συμπεριφορά συνιστούν το αποτέλεσμα μιας αλληλεπίδρασης μεταξύ βιολογικών δυναμικών και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Παράλληλα, έρευνες σχετικά με παιδιά που έχουν μεγαλώσει στην απομόνωση, σχετικά με παιδιά γεννημένα σε Ιδρύματα και σχετικά με πιθήκους μεγαλωμένους κι αυτούς στην απομόνωση, δείχνουν πως η στενή κοινωνική επικοινωνία είναι άκρως σημαντική αν αργότερα η προσωπική ανάπτυξη εννοείται να μην σοβαρά επιζημηθεί.

Επιπλέον, η ανάδυση και έκφραση του εαυτού μας είναι καίρια ως προς την εξέλιξη της προσωπικότητάς μας. Ο Cooley ισχυρίστηκε πως ο εαυτός μας αναδύεται από τις εμπειρίες ενός «γυαλιού» μέσω του οποίου παρατηρούμε τις αντιδράσεις των συνανθρώπων μας. Η Mead, πάλι, έδωσε έμφαση στην συμβολική συνδιαλλαγή, ιδιαίτερα μέσω της γλώσσας και την ανάπτυξη της ικανότητας να παίρνουμε τον ρόλο άλλων ανθρώπων.

Πιο αναλυτικά, στις περισσότερες βιομηχανικές κοινωνίες υπάρχουν τέσσερα κύρια μέσα κοινωνικοποίησης: η οικογένεια, το σχολείο, οι συνομήλικοι και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Πέραν αυτών, όμως τώρα πλέον συμπεριλαμβάνονται στα μέσα κοινωνικοποίησης το διαδίκτυο, το facebook, το instagram, το twitter,

snapchat καθώς και τα social media. Τα μέσα κοινωνικοποιούν τον άνθρωπο, κατά την διάρκεια όλης της ζωής του.

Το να δεχόμαστε, ωστόσο, την έννοια της κοινωνικοποίησης με έναν γενικευμένο και υπερβολικό ίσως τρόπο, είναι μάλλον κατά ένα μεγάλο μέρος, τουλάχιστον, ένα λάθος.

Η κοινωνικοποίηση δεν είναι ποτέ απόλυτα επιτυχής. Είμαστε ακόμα εμείς που κρατάμε ένα μέτρο ελεύθερης βούλησης και είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις μας.

Προσωπικά, πιστεύω πως είναι αδύνατον για τον καθένα από εμάς να ξεχωρίσει ποιο είναι καθαρό δικό του κομμάτι στην προσωπικότητά του και ποιο είναι μέσα του κομμάτι της κοινωνίας που ζει.

Συμπερασματικά, η κοινωνικοποίηση όντως επιβάλλεται, καθώς ζούμε πάντα σε ένα σύνολο οργανωμένο και δομημένο κι όχι σε μια ζούγκλα. Και ο άνθρωπος φτιάχτηκε για να ζει σε ομάδα. Για μένα αυτό είναι βέβαιο. Σημασία έχει να φιλτράρουμε τα ερεθίσματα που δεχόμαστε από τους γύρω μας και γενικότερα από το κοινωνικό μας περιβάλλον και να μην καταλήγουμε παθητικοί δέκτες τάσεων, απόψεων και εφήμερων αξιών. Διαφορετικά, γινόμαστε μάζα και χάνουμε την μοναδική, ιδιαίτερη και ξεχωριστή προσωπικότητα και ατομικότητά μας.

Με άλλα λόγια, πάντα χρειάζεται μια ισορροπία ανάμεσα στον εσώτερο και εξώτερο εαυτό μας. Αυτό πιστεύω.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ - 1905-1966

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ

Του Ισίδωρου Ιωαν. Πρωίου Φιλολόγου
Προέδρου του Ψ.Ν.Α. «Δρομοκαΐτειο»

Μελετώντας κανείς το πολύμορφο και πολύ εκτεταμένο έργο του Γ. Θεοτοκά, διαπιστώνει ότι ο συγγραφέας νιώθει απέραντο σεβασμό προς τη ζωή, που τη θεωρεί «μέγα αγαθό και πρώτο», αγαπά τον άνθρωπο, λατρεύει τη φύση και μαγεύεται από τα αστραφτερά θέληγτρα της.

Ο στοχασμός του σε αρκετά σημεία του έργου του προσεγγίζει τον έρωτα -θεμελιώδες και ουσιαστικό στοιχείο της ζωής- ο λόγος του όμως ραμφίζει τους καρπούς του, με το παιχνίδισμα και τη χάρη που τσιμπούν τα πουλιά τους καρπούς των δέντρων, για να γευθούν τους χυμούς τους.

Το ουμανιστικό πνεύμα του αγκαλιάζει με θέρμη τις πανανθρώπινες πολιτιστικές αξίες της αλήθειας, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της ειρήνης, της τιμής, της αξιοπρέπειας και της σωκρατικής συνέπειας.

Η Ελλάδα, η ιστορία της, ο πολιτισμός της, οι παραδόσεις της και προπάντων η ελληνική γλώσσα είναι τα μόνιμα, αγαπήματα της καρδιάς του και τα επίλεκτα εντυφλήματα του νου του.

Ο Γ. Θεοτοκάς φοιτούσε παράλληλα με το ελληνικό Γυμνάσιο και στο γαλλικό Κολέγιο στην Πόλη. Κάνει λοιπόν λόγο στο «Ημερολόγιο του Λεωνή», που καταλαμβάνει το 20ο κεφάλαιο του ομώνυμου μυθιστορήματος, για μια τυχαία συνάντηση του Λεωνή (που δεν είναι άλλος από τον ίδιο το συγγραφέα) στον Κήπο της Πόλης με το γάλλο καθηγητή του Γκαλιμπούρ, ο οποίος, όπως φαίνεται, είχε διαγνώσει από το μάθημα της Έκθεσης την κλίση του στη λογοτεχνία και του συνιστά να γράψει στα Γαλλικά, επειδή ήταν μια διεθνής γλώσσα. Ο Λεωνής όμως του απαντά ότι η μεγάλη του κλίση είναι η ζωγραφική και συνεχίζει λέγοντας ότι δεν είναι σωστό να αρνηθεί κανείς την πατρίδα του και τη γλώσσα του για την οποία λέει: «... υπάρχει ένα πράμα που με δένει πολύ στενά με το έθνος μου κι αυτό ακριβώς είναι η γλώσσα. Δεν μπορείτε να φανταστείτε τι είναι αυτή η μεγάλη χαρά που με κατέχει, όταν πάω να γράψω δύο στίχους και νιώθω ότι αγγίζω μια γλώσσα δροσερή, ολοκαίνουργια, ασχημάτιστη, ότι την πλάθω, όπως θέλω, ότι συμμετέχω σ' ένα πολύ μεγάλο γεγονός, σ' ένα έργο προορισμένο να ζήσει αιώνες, ίσως χιλιετίες, στη διαμόρφωση μιας καινούργιας γλώσσας -καί ότι η τόσο νέα αυτή γλώσσα είναι εξίσου ελληνική όσο και η γλώσσα του Ομήρου!». Και ο γάλλος καθηγητής του απαντά: «Μιλάτε σαν ερωτευμένους».

Και η διαπίστωση του καθηγητή και ο έρωτας του μαθητή δικαιώνονται και επαληθεύονται από τη ζωή.

Ο Γ. Θεοτοκάς έχει κατακτήσει ένα τέλειο γλωσσικό όργανο, καλά και στέρεα τοποθετημένο μέσα του, που λειτουργεί σαν γνώμονας τόσο για την εκλογίκευση της σκέψης, όσο και για τη σωστή και καλαισθητή έκφρασή της. Τίποτα δε γυρεύει, όταν γράφει. Απλώς ξετυλίγει φράσεις. Ό,τι γράφει, διαβάζεται από την αρχή μέχρι τέλος άνετα, με κάποια μάλιστα ηδονή που ολοένα εντείνεται και που στο τέλος μεταβάλλεται μέσα μας σε θωπεία, σε χαρά, σε φως!

Ο λόγος του είναι αρμονικά ισορροπημένος, διαυγής, καθαρός, άμεσος, ζωντανός, αλλά και λιτός, με έντονη την αίσθηση του καιρίου και μοναδικού. Όλα αυτά κάνουν το ύφος του συναρπαστικό, αλλά και πολλές φορές απαλό, βελούδινο, χαριτωμένο.

Ο ίδιος υποστηρίζει ότι «η διαύγεια του ύφους είναι το φως του νου».

Σε πολλά σημεία των κειμένων του έχει την αίσθηση ότι δε γράφει, αλλά ζωγραφίζει.

Οσοδήποτε όμως σημαντικό χάρισμα και αν είναι το ωραίο ύφος, δεν μπορεί μ' αυτό και μόνο να θεωρηθεί ο κάτοχός του ολοκληρωμένος λογοτέχνης. Πρέπει πριν απ' όλα να είναι προικισμένος με τη μαγική εκείνη δύναμη, που θα τον κάνει να στήσει, πέρα από τον κόσμο των κοινών βιωμάτων, το δικό του κόσμο, έναν κόσμο «γεμάτο (από τα δικά του) θάματα, σπαρμένο (με τα δικά του) μάγια». Και στο Θεοτοκά είχε δοθεί η δύναμη αυτή.

Ο Θεοτοκάς ήταν γεννημένος λογοτέχνης. Ωστόσο δεν έγινε ποτέ σκλάβος της λογοτεχνίας. Ήθελε και προσπαθούσε να βλέπει τα ανθρώπινα στην εσώτατη ουσία τους, έξω από κάθε σχηματική θεώρηση, φιλολογική ή άλλη. Και το απέδειξε με τα δοκίμιά του, αλλά και με τα δημοσιογραφικά άρθρα που αφιέρωσε τόσο στα μεγάλα προβλήματα της εποχής, όσο και σε κρίσιμα γεγονότα της πατρίδας του.

Για όλες αυτές τις δράσεις του, αλλά και για τη βαθιά καλλιέργειά του, αναντίρρητα του ταιριάζει ο διπλός χαρακτηρισμός του λογοτέχνη-στοχαστή.

Ο ίδιος δεν είδε άλλωστε ποτέ τον εαυτό του ως τεχνοκράτη κι ούτε ήταν φίλος καμιάς εξειδίκευσης.

Χαρακτηριστικό της αυτογνωσίας του είναι το γεγονός ότι ο ίδιος είχε κατατάξει τον εαυτό του στους «specialistes de la generalite» - στους «ειδικούς της γενικότητας».

Ο Θεοτοκάς ως στοχαζόμενος και υπεύθυνος άνθρωπος έχει πειστεί ότι δεν υπάρχει σωτηρία δίχως ολοκληρωμένη κοινωνική δικαιοσύνη και δίχως απαραίτητη πολιτική ελευθερία.

Η ελληνικότητά του δεν τον εμποδίζει καθόλου να αφεθεί στη φυσική ίου τάση στο πανανθρώπινο και οικουμενικό. Γι' αυτόν το πανανθρώπινο και το οικουμενικό δεν ήταν κάτι το άπιαστο και χιμαιρικό. Το θεωρούσε επιδιώξιμο και προσπελάσιμο από δύο δρόμους. Ο ένας έχει την τέρμα του την άρση των συνειδησιακών φραγμών, που χωρίζουν τους λαούς σε αλληλοϋποβλεπόμενα και αλληλομισούμενα μέρη. Και γίνεται περισσότερο, βατός, αν υπάρχουν ανάμεσά τους σταθερές πολιτιστικές σχέσεις, που οδηγούν στη συναδέλφωση των ατομικών συνειδητήσεων.

Ο άλλος είναι η ανάπτυξη πρωτοβουλιών ικανών να αναμορφώσουν τις διακρατικές σχέσεις.

Τέτοιες πρωτοβουλίες είναι ακριβώς αυτές που στις ημέρες μας, αργά αλλά σταθερά τείνουν να αλλάζουν τη μορφή της Ευρώπης και ίσως, σε όχι πολύ μακρινή εποχή, τη μορφή όλου του κόσμου.

Ο Θεοτοκάς συνεπής στις αρχές του είχε υποστηρίξει επανειλημμένα με δημοσιεύματά του την ευρωπαϊκή προοπτική της Ελλάδας. Είναι ένας τους πρώτους Έλληνες διανοούμενους, που είχαν ταχθεί υπέρ της πολιτικής που απέβλεπε στην ένωση της Ευρώπης.

Μεθεόρτιες ευχές - τροφή για σκέψη από τους Π&Ε Γεωργουλέα

Να είναι ειρηνικό, χαρούμενο και καρποφόρο σε όλα τα επίπεδα το 2021.

Ρώτησα έναν φίλο που έχει ξεπεράσει τα 70 και κατευθύνεται προς 80 και πολύ σύντομα τα 90, τι είδους αλλαγές αισθάνεται στον εαυτό του; Μου έστειλε τα εξής:

1. Αφού αγαπούσα τους γονείς μου, τα αδέρφια μου, την σύζυγό μου, τα παιδιά μου και τους φίλους μου, τώρα άρχισα να αγαπώ τον εαυτό μου.

2. Συνειδητοποίησα ότι δεν είμαι «Άτλας». Ο κόσμος δεν στηρίζεται στους ώμους μου.

3. Έχω σταματήσει να διαπραγματεύομαι με πωλητές λαχανικών και φρούτων. Μερικά ευρώ δεν θα με φτωχύνουν, αλλά μπορεί να βοηθήσει τον φτωχό συνάνθρωπο να εξοικονομήσει για τα σχολικά έξοδα της κόρης του.

4. Αφήνω στην σερβιτόρα μου ένα μεγάλο φιλοδώρημα. Τα επιπλέον χρήματα μπορεί να φέρουν ένα χαμόγελο στο πρόσωπό της. Δουλεύει πολύ πιο δύσκολα για τα προς το ζην από ό,τι εγώ.

5. Σταμάτησα να λέω στους ηλικιωμένους ότι έχουν ήδη διηγηθεί αυτήν την ιστορία πολλές φορές. Η ιστορία τους κάνει να περπατούν στη λωρίδα μνήμης και να ξαναζήσουν το παρελθόν τους.

6. Έχω μάθει να μην διορθώνω τους ανθρώπους ακόμη και όταν ξέρω ότι είναι λάθος. Η ευθύνη να κάνουν όλους τέλειους δεν είναι για μένα. Η ειρήνη είναι πιο πολύτιμη από την τελειότητα.

7. Δίνω συγχαρητήρια ελεύθερα και γενναϊόδωρα. Τα κομπλιμέντα είναι βελτιωτικά της διάθεσης όχι μόνο για τον παραλήπτη, αλλά και για μένα. Και μια μικρή συμβουλή για τον παραλήπτη ενός κομπλιμέντου, ποτέ, ΠΟΤΕ μην το απορρίψετε, απλώς πείτε "Ευχαριστώ".

8. Έχω μάθει να μην ασχολούμαι με μια πτυχή ή ένα σημείο στο πουκάμισό

μου. Η προσωπικότητα μιλά πιο δυνατά από τις εμφανίσεις.

9. Απομακρύνομαι από ανθρώπους που δεν με εκτιμούν. Μπορεί να μην γνωρίζουν την αξία μου, αλλά το ξέρω.

10. Παραμένω ψύχραιμος όταν κάποιος παίζει βρώμικα για να με ξεπεράσει στον αγώνα αρουραίων. Δεν είμαι αρουραίος και ούτε είμαι σε κανένα αγώνα.

11. Μαθαίνω να μην ντρέπομαι από τα συναισθήματά μου. Είναι τα συναισθήματά μου που με κάνουν άνθρωπο.

12. Έμαθα ότι είναι καλύτερο να απορρίψεις το εγώ παρά να σπάσεις μια σχέση. Το εγώ μου θα με κρατήσει μακριά, ενώ με τις σχέσεις, δεν θα είμαι ποτέ μόνος.

13. Έχω μάθει να ζω κάθε μέρα σαν να είναι η τελευταία. Σε τελική ανάλυση, μπορεί να είναι η τελευταία. Οι Άγιοι το λένε αυτό μνήμη θανάτου. Μη μας τρομάζει. αντίθετα η μνήμη αυτή φέρνει ειρήνη στην καρδιά.

14. Κατάλαβα ότι όλα αυτά τα παραπάνω με κάνουν ευτυχισμένο. Στο μέτρο που μπορώ να τα εφαρμόζω και παρακαλώ τον Θεό να με βοηθήσει κάτι να καταφέρω.

Νοιώθω πως είμαι υπεύθυνος για την ευτυχία μου. Η ευτυχία είναι επιλογή. Μπορείτε να είστε ευτυχισμένοι ανά πάσα στιγμή, απλά επιλέξτε να είστε!

Αποφάσισα να μοιραστώ αυτές τις σκέψεις με όλους τους φίλους μου. Γιατί αλήθεια, πρέπει να περιμένουμε να είμαστε 60 ή 70 ή 80, γιατί δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό σε οποιοδήποτε στάδιο και ηλικία;

Με αγάπη και εκτίμηση, Παναγιώτης & Ευαγγελία

Υπέροχο σοφό κείμενο ευχαριστώ και ευγνωμονώ αυτόν που το έγραψε και βέβαια την κα Γιατράκου που μου το έστειλε.

Έφυγε η γλύπτρια Μαίρη Παπακωνσταντίνου

ΠΡΩΗΝ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ - ΓΕΝΝΗΜΑ - ΘΕΡΜΑ ΤΩΝ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Έφυγε από την ζωή η διάσημη γλύπτρια, γέννημα θρέμμα των Οινουσσών **Μαίρη Παπακωνσταντίνου**.

Γεννήθηκε το 1933. Σπούδασε γλυπτική στην Ανωτάτη σχολή καλών Τεχνών (Α.Σ.Κ.Τ.) της Αθήνας με καθηγητή τον Μιχάλη Τόμπρο, απ' όπου αποφοίτησε το 1956. Συνέχισε τις σπουδές της στην Ιστορία της Τέχνης στην Πολυτεχνική Σχολή Καλών Τεχνών (Polytechnic School of Fine Arts) του Λονδίνου κοντά στον G. Deely.

Η Παπακωνσταντίνου καλλιερνούσε στα έργα της έναν αφηρημένο εξπρεσιονισμό, με ιδιαίτερη έμφαση στον αυθορμητισμό της έκφρασης, όπου η πραγματικότητα παραμορφώνεται με σκοπό να υποδηλώσει τα συναισθήματα και την ατομικότητα της καλλιτέχιδας. Έργα της υπάρχουν στο Λευκό Οίκο των ΗΠΑ, στο Μουσείο της πόλης Βρότσαλ της Πολωνίας, στην Ακαδημία Salgo - Magiore της Ιταλίας, στην Εθνική Πινακοθήκη της Αθήνας καθώς και σε ιδιωτικές συλλογές και δημόσιους χώρους στην χώρα μας και το εξωτερικό.

Δικό της έργο είναι και το έμβλημα της Οινούσσας η Γοργόνα, που δεσπόζει στην είσοδο του λιμένα του νησιού.

Το έργο της Μαίρης Παπακωνσταντίνου έχει αναγνωριστεί διεθνώς και έχει τιμηθεί με πολλές διακρίσεις, όπως με το χρυσό μετάλλιο της Ακαδημίας Τεχνών, Γραμμάτων και Επιστημών της Ιταλίας (Accademia Italia delle Arti, delle Lettere e le Scienze) το 1978, το Βραβείο της Διεθνούς Ένωσης Ζωγράφων – Γλυπτριών – Χαρακτιών (Παρίσι, 1969), το Γκραν Πρι ντε Μπεντόρ κ.λ.π.

Το έτος 2007 και στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 170 χρόνια από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών και της Ιατρικής Σχολής (1837), πραγματοποιήθηκε έκθεση της Μαίρης Παπακωνσταντίνου με 31 γλυπτά της και με θέμα «Μητρότης». Το Μάρτιο του 2009, οργανώθηκε έκθεση της γλύπτριας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο με 21 έργα της από μάρμαρο και με θέμα «Η αρπαγή της Ευρώπης», που διηγούνταν την ερωτική ιστορία της Ευρώπης και του Δία.

Ανάμεσα στα έργα υπαίθριας γλυπτικής της Μαίρης Παπακωνσταντίνου, που κοσμούν δημόσιους χώρους στην Αθήνα, περιλαμβάνονται:

- «Στην Ελληνίδα Γυναίκα» (1998, Αθήνα – Λεωφ. Βασιλίσσης Σοφίας, έναντι Πύργου Αθηνών).

- «Γυναίκα μετά το μόχθο» (2000, Αθήνα – Πλατεία Μαβίλη).
- Προτομή Γρηγορίου Ξενοπούλου (2000, Αθήνα – Πάρκο Ελλήνων Λογοτεχνών, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων).
- Προτομή Ιωάννη Χατζηπατέρα (2000, Αθήνα – Οδός Χατζηγιάννη Μέξη).
- «Ο Φαέθων με το άρμα του» (Αθήνα – Περιστερί).
- Ανδριάντας Αθανασίου Διάκου (2010, Αθήνα - Πλατεία Αγίου Βασιλείου στο Δήμο Αγίου Δημητρίου, Μπραχάμι).

Άλλα γλυπτά σε δημόσιους χώρους στη γενέτειρά της Χίο και σ' άλλες πόλεις της Ελλάδας, μεταξύ άλλων, είναι:

- «Ο Όμηρος» (Χίος, Πλατεία Δημαρχείου).
- «Ολυμπιονίκης Χρήστος Μάντικας» (Χίος, Στάδιο).
- Ο Στρατιώτης του 1912» (Χίος, Θυμιάνα).
- Προτομή Κωνσταντίνου Άμαντου (1874 – 1960), βυζαντινολόγου και ακαδημαϊκού (2004, Ζυφιά της Χίου).
- Ανδριάντας Ιωάννη Διαμ. Πατέρα (1770 – 1840), εθνικού ευεργέτη (Χίος).
- «Η Δόξα» (Πόρος, Γαλατάς).
- «Κίτσοσ Τζαβέλας» (Σούλι, Παραμυθιά).

Με αφορμή τον θάνατο της ο Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ **Λαυρέντης Δελλασούδας** αφιερώνει τα παρακάτω λόγια:

“Έργα και ημέραι” Μαίρης Παπακωνσταντίνου

Πριν δύο περίπου χρόνια, όταν η **Μαίρη Παπακωνσταντίνου** μου γνωστοποίησε και τα κεφάλαια του νέου της βιβλίου “Ελληνικός Πολιτισμός μέσα στους αιώνες” με την προοπτική της εκ μέρους μου αποστολής ενός χαιρετισμού, της απάντησα αμέσως λέγοντας μεταξύ άλλων ότι πρόκειται για πολυετή μόχθο, για τεράστιο όγκο δουλειάς και, εν τέλει, για έργο ζωής.

Τώρα που γράφω το σημείωμα αυτό, και λαμβανομένου υπόψη ότι η συγγραφέας βρισκόταν προ των πυλών του τυπογραφείου, παρόλο ότι εδώ και ενάμιση περίπου χρόνο ήταν κλινήρης λόγω ατυχήματος, σπεύδω να την αποχαιρετήσω λέγοντάς της αυτά που της είχα γράψει για να τα περιλάβει στον οικείο χώρο του βιβλίου της. Διότι και εκεί που βρίσκεται πλέον θα συνεχίσει να γράφει ως μία σύγχρονη μούσα.

«...Με πολύ θαυμασμό καταθέτω ότι το νέο αυτό βιβλίο της π. Ελληνίδας Γυναίκας της Ευρώπης δεν αποτελεί έκπληξη, διότι ήταν οιοσεί αναμενόμενο και ικανοποιεί την προσδοκία όλων μας, γνωστών και φίλων.

Δηλαδή, η προσμονή αυτή δεν ανέκυψε αιφνίδια σε κάποια δεδομένη στιγμή εξ αιτίας ενός μεμονωμένου γεγονότος, αλλά δημιουργήθηκε προοδευτικά, επαγωγικά και με τη συνδρομή πολλών παραγόντων, μεταξύ των οποίων έπαιξαν και παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο οι εξής:

Πρώτον, η διεθνώς αναγνωρισμένη προσωπικότητά της, την οποία συναποτελούν ένας εγκέφαλος σε διαρκή εγρήγορση και δημιουργία, ώστε να συλλαμβάνει διαχρονικά και συγχρονικά, τοπικά και υπερτοπικά μηνύματα, τα οποία αναδομεί με μαθηματικό τρόπο. Δηλαδή με συναρτήσεις και με τελικό κριτή για την ορθότητα ή όχι των συμπερασμάτων-αποτελεσμάτων των ενεργειών της την ελληνικότητα της ψυχής της.

Δεύτερον, η ετοιμότητα και αμεσότητα των μέσω της τέχνης αντιδράσεων σε ό,τι αφορά την έκφραση ή επικαιροποίηση προβλημάτων, ζητημάτων, γεγονότων (π.χ. γυναίκα στο διάστημα), διαχρονικών αξιών (π.χ. μητρότητα).

Τρίτον, η εφηβική της ζωντάνια και επιμονή για την ολοκλήρωση στόχων που συνδέονται με θέματα, τα οποία ενώ την συγκλονίζουν τα προβάλλει με μια ήρεμη έκρηξη (βλ. ανδριάντας του Ομήρου στο αεροδρόμιο της Χίου)...

Την δυναμική αυτή που την διακατέχει, για ολοκλήρωση κάθε προσπάθειας προς πραγμάτωση των οραμάτων της, θα μπορούσε να την απεικονίσει ένα γλυπτό, το οποίο θα αναπαριστά ή καλύτερα θα απεικονίζει την Μαίρη Παπακωνσταντίνου, η οποία ενώ είναι κατακεκλιμένη (λόγω του ατυχήματός της) και με τον θερμάποντα ιατρό δίπλα της σε μια διαδικασία ιατρικών παρεμβάσεων, να εκτοξεύει πυράλους που τους μεταφέρουν ειρηνικά περιστέρια.

Τέταρτον, το συνολικό έργο της δεν είναι λόγια που προοδευτικά θα σβήσουν αλλά δημιουργίες είτε με την πέννα είτε με την σμίλη της, οι οποίες δεν χάνονται αλλά μένουν και θα μένουν για να διδάσκουν τι δεν πρέπει να ξεχνάμε.

Γι' αυτούς και μόνο τους λόγους θεωρώ ότι δεν θα αποτελούσε παραδοξότητα η αναμονή του νέου της έργου Ελληνικός Πολιτισμός μέσα στους αιώνες, καθοσον μάλιστα

αποτελεί ολοκλήρωση των προηγούμενων ενεργειών της. Βλέπουμε, δηλαδή, ότι περνάει από το μέρος στο όλον. Από την Χίο μέσα στους αιώνες στον ελληνικό πολιτισμό μέσα στους αιώνες. Από το υποσύνολο στο σύνολο και παράλληλα από τον μύθο στην μετανεωτερικότητα. Από την Γοργόνα στη Γυναίκα στο Διάστημα.

Τέλος, επεξηγώντας και τον τίτλο του παρόντος χαιρετισμού, σημειώνω ότι τον χρησιμοποίησα παραλλάσσοντας το “Έργα και Ημέραι” Ησίοδου, διότι θεωρώ ότι το συνολικό της έργο, ανεξαρτήτως μέσου προσφοράς του, υποδηλώνει τα “όσα και τα ιερά” των Ελλήνων μέσα από το τρίπτυχο: όμαιμο, ομόγλωσσο, ομοεθνές, ως διαρκής υπόμνηση ή/και γνωστοποίηση προς όλους (εντός και εκτός των τειχών) εκ μέρους μιας μη επαυαυόμενης στις Δάφνες της Ζωντανής Συνείδησης».

Αγαπητή μας Μαίρη, δεν σε ξεχνούμε. Η Δόμνα, η Τζίνα, η Κλεοπάτρα-Δόμνα και ο φίλος σου Λαυρέντης θα σε θυμόμαστε πάντα, κρατώντας ως μήνυμά σου την αξιοπρέπεια της γνήσιας εκπροσώπου της Τέχνης και των Γραμμάτων.

Και από το Σ.Φ.Δ. Θερμά συλλυπητήρια, και από την Πρόεδρο κα Νίκη Σκαρβέλη, παλαιά φίλη και υποστηρίκτρια στο έργο σου.

ΔΩΡΕΑ

Το προσωπικό του μικροβιολογικού εργαστηρίου του Δρομοκαϊτείου προσφέρει το ποσό των 190 ευρώ στο σωματείο «Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου» για την μνήμη της Ελευθερίας Κραβαριώτου

ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ»
Γραφεία: Κωλύτη 17 106-61 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 210 66 11 424
www.filodromokateiou.org

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2020

Προς:
Αξιότιμη κυρία
Σοφία Βακάκη

Αξιότιμη κυρία Βακάκη,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φιλανθρωπικού μας Σωματείου πληροφορήθηκε την ευγενική δωρεά σας των δωροεπιταγών από τα καταστήματα JUMBO αξίας 500 € προς το Σωματείο μας, για την διαμόρφωση ενός χώρου δημιουργικής απασχόλησης για τους ασθενείς του ξενώνα «ΝΑΖΟΥ» του Δρομοκαϊτείου Θεραπευτηρίου.

Το Διοικητικό μας Συμβούλιο αποδέχθηκε ευχαρίστως την προσφορά σας αυτή. Σας ευχαριστούμε θερμά για την υποστήριξη στο έργο του Σωματείου μας και σας ευχόμαστε ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟ 2021!

Μετά τιμής
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΣΚΑΡΒΕΛΗ

Συντακτική Επιτροπή: Α. Σκαρβέλη Διευθύντρια (Πρόεδρος Δ.Σ.), Α. Ξενάκη, Ε. Τσίμπλη, Α. Φραγκοπούλου και αναπληρωματική Μ. Φιστέ
Υπεύθυνη Οικονομικών: Ε. Μπαρτζόγλου - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Ανδρ. Σκαρβέλη
Επιμέλεια - Παραγωγή - Εκτύπωση: STILVOPRESS Graphic Arts

* ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ